

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés, irodalmi áttekintés	4
2. A vizsgálatban felhasznált adatok	10
2.1. Makrocirkulációs tipizálás	10
2.2. Az ENSO-jelenségkör jellemzése	15
2.3. Mérsékelt övi légköri oszcillációs jelenség: NAO (Észak-Atlanti Oszcilláció)	17
2.4. Regionális klímparaméterek: csapadék, hőmérséklet, szárazsági indexek, a Balaton hidrológiai mérlegének komponensei	18
3. Távkapcsolatok regionális hatásai	25
3.1. Az ENSO és a makrocirkulációs típusok kapcsolata	25
3.1.1. A nagy-térségű cirkuláció anomáliáinak elemzése	25
3.1.2. A nagy-térségű cirkuláció EOF-vizsgálata	28
3.1.3. A makrocirkulációs típusok gyakorisági eloszlásainak vizsgálata	36
3.2. Az ENSO hatása a regionális éghajlati paraméterekre	39
3.3. A NAO és a makrocirkulációs típusok kapcsolata	45
3.4. A NAO hatása a regionális klímára	46
3.5. ENSO-NAO együttes hatása a regionális klímára	52
4. Regionális klímparaméterek becslése	57
4.1. Hagyományos és új fejlesztésű becslési módszerek	57
4.1.1. A lineáris regresszió alapuló statisztikai modellek	57
4.1.2. Fuzzy-szabályokból felépülő modellek	59
4.2. A Palmer-féle szárazsági indexre készített becslés	68
4.2.1. Az amerikai Nebraska állam területére készített modellezési eredmények	69
4.2.2. Magyarországi klímaállomásokra végzett vizsgálatok eredményei	76

4.3. Hazai havi csapadékösszegre készített becslés fuzzy-modellekkel	80
4.3.1. Magyarországi klímaállomásokra végzett modellezési eredmények	81
4.4. Balatoni hidrológiai elemekre készített becslés	86
5. Összefoglalás, következtetések	91
Köszönetnyilvánítás	94
Irodalomjegyzék	95